

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

סמ"א

עין משפט נר מצוה

פ"א א מ"י פ"ו מהלכות שותפין הלכה ב ופ"ח שם הלכה א וע"י בהשגות ובכסף משנה סג עשין פה ולאין קנא טו"ש י"ד פ"ח ב מ"י שם פ"ח הלכה א סג ע"ש:
פ"ב ג ד ה מ"י שם ופ"ו שם הלכה ב סג ע"ש טו"ש ע"ש:
צ ר ז ח ט מ"י שם פ"ח הלכה ד סג ע"ש טו"ש ע"ש סג:
צ"א י ב מ"י שם פ"ה הלכה ט סג ע"ש טו"ש ע"ש מ"י קנא טו"ש ע"ש פ"ח ופס"ק י"ח:

מוסף רש"י
טיפולה. טרחתה (בבברות כ"ד). מפני ששיניה נדקו. ואפי' יכולה לאכול עקב ואם לא תאכל עם האם תמות (שם).

(א) מאי אכל דקאמר לר"ן, (ב) וביביות טו: א, (ג) נלקטין ט"ז, (ד) ט"ז דדייה, (ה) כמ"א: ובי עכשיו, (ו) ט"ז יב.

הגהות הב"ח

(א) גמי א"ל ר"א מאי עגלה כהמנה ממהלך דל"כ הא כ"ר ליתן כפועל: [ב] שם כ"י קאמר כ"ו. כ"ז וכתב הרמב"ם דה"ה דשמואל דאמר קא"ן כ"ו גמי איני דוקא כה"ג דא"ת כ"ו אכל ה"ו מפרש כ"ל עסק אחר אלא שהמנה מתחלה. וסמ"ג ג"כ מפרש שם עגלה וקא"ן כ"ל עסק אחר אלא כה"ג כ"ו. [ג] שם מאן פלג כ"ו. כ"ז כ"י הרמב"ם וטו"ש ע"ש ולקן אינו טוטל מחלה בשל חבירו ובי"כ הרשב"א וז"י שם ש"י אכל שם חוס' כ"י לעולם טוטל וז"י דברים אמר ראשונה נכ"ל ע"ה המלוקה שניה לע"ה (ועמ"ש רבינו יומ"ט פ"ו קע"ו ס"ק י"ב ופ"ק י"ג):

הגהות הגר"א

[א] גמי והאמר כ"י ר"ש עגלה. כ"י הרמב"ם מפרש בהמנה ממהלך דל"כ הא כ"ר ליתן כפועל: [ב] שם כ"י קאמר כ"ו. כ"ז וכתב הרמב"ם דה"ה דשמואל דאמר קא"ן כ"ו גמי איני דוקא כה"ג דא"ת כ"ו אכל ה"ו מפרש כ"ל עסק אחר אלא שהמנה מתחלה. וסמ"ג ג"כ מפרש שם עגלה וקא"ן כ"ל עסק אחר אלא כה"ג כ"ו. [ג] שם מאן פלג כ"ו. כ"ז כ"י הרמב"ם וטו"ש ע"ש ולקן אינו טוטל מחלה בשל חבירו ובי"כ הרשב"א וז"י שם ש"י אכל שם חוס' כ"י לעולם טוטל וז"י דברים אמר ראשונה נכ"ל ע"ה המלוקה שניה לע"ה (ועמ"ש רבינו יומ"ט פ"ו קע"ו ס"ק י"ב ופ"ק י"ג):

אי פלגא בהפסד. כלומר פלגא בהפסד דכתב בשטרות הכי קאמר לחס ירעה רב עיליש יטול תרי תילתי בלגרי ויקבל עליו חזי ההפסד דאיכא שכר עמלו צמאי דשקיל טפי בצאגרא ממה שמגיע לחלק פלגא דמלוה: **שיטה איתמר.** הכי אמר רב נחמן ר' יהודה ורבי יוסי בנו ורבין שמעון (ט) כולן בשיטה אחת אמרו דבריהם: **מוסר [ו] שלש בשכר.** השם עגל למחצה בשכר ובהפסד ואמר לו מה שיצא יותר על שלש דמיו של עכשיו טול בשכרך וכל השאר נחלוק בשוה: **מוסר.** דהא קיבל עליה מספק ואע"ג דזימנין לדיכא מותר שלש: **ריש עגלא לפטומא.** המקבל עגל לפטומו למחצית הראש יטול כולו לחלקו בשכר עמלו וזמנו והשאר חולקין בשוה: **מאי לאו דאמר ליה כו'.** ואשמעינן רב דאי ליכא מותר שלש שקול ריש עגלא: **כי קאמר רב.** הרי זה מותר אע"ג דזמנין ליכא מותר שלש: **כגון דאית ליה בהמות.** למקבל דיש עליו לטרוח עממה אין טרוחו נוסף: **דאמרי אינשי גביל גביל לטורא גביל לטורי.** בלוח טורח שאתה מגביל סובין ושעורין לפני שור אחד אתה יכול לגביל לפני שנים: **ויהיב ליה לאריסיה.** למחצה בשכר והפסד: **אי משתפספס בהדיה.** אילו נתת חזי המעות והיית שותף צהמה היה נותן לך אף האליה כולה לחלקך: **פלגיה לאליה.** כשצאו לחלוק חלק רבי אלעזר את האליה: **אמר ליה.** אריסיה: **השאה כמעיקרא גמי לא.** עכשיו לא תקן הראש כולו כמו שנתת בראשונה: **זווי דידי הוו.** [ה] וכי קבילת עלך פלגא בהפסד הוו זווי מלוה גבין: **ואי לא יהיבנא לך טפי פורטא.** אשתכח דקא טרוחא בפלגא פקדון משום פלגא מלוה: **דערטתא טפי פורטא.** להכניס ולהוציא דאילו מזון אם הוצרך לכזבין או שעורין קימא לאמנע דדרך שותפין: **לאסווי ליה רעיא.** מרעה לבהמות שאינו צריך לקנות בשוק שיש עליו לטרוח בשבילן: **בגודומו.** צהמה דקה. לשון גדרות אלא (במדבר ג): **ואם בא המקבל לחלוק.** בתוך הזמן הזה: **חזירו.** בעל הצהמה מעכב עליו: **אכל אינו דומה טיפולה של שנה אחרת.** שצריכה צנינה למונות מרובים יותר מן הראשונה: **מאי אכל דקאמר.** כל שכן דהיינו טעמא דמעכב עליו: **אלא.** הכי קאמר לפי שאינו דומה כו' וכיון דכך מנהג המקבלין חזירו מעכב עליו. ואפי' שמעתי איפכא אם בא בעל הצהמה לחלוק בתוך זמנו המקבל מעכב עליו לפי שאינו דומה טיפולה כו' שטיפולה שנה ראשונה קשה משל שניה מפני שהיא דקה טיפולה מרובה להכניס ולהוציא אכל

א"ל שיטה איתמר. אומר ר"ת דמכ"מ הלכה כרשב"ג [ו] דהא אמתין (גיטין דף עה). כל מקום ששנה רשב"ג צמשתניו הלכה כמותו ואין נראה דהא רב ושמואל צעו או לקנן דינר או ריש עגלא לפטומא ור' שמעון בן גמליאל לא צעי אלא גללים אמר דלא נפיש טריחא דא"ר יוסי ב"ר יהודה אמר לעיל (דף סח): אפילו צהמות גדולות דסגי צנסיזי ותומרי דסבר לה כצוה וגם רבינו חננאל פירש דכל כי האי גוונא שנאמר שיטה לית הלכתא כחד מינייהו אלא כרבי שמעון דאמר (שם) נתון לו שכרו משלם: **אמר רב מותר שריש בשכרך מותר.** וא"ת והא לא אכד צריית הוא דשמאל לא ימלא מותר שליש ורב לית ליה דר' יהודה דשרי לא אכד צריית דאמר לעיל (דף סג). עושין אמנה צפירות ואין עושין אמנה צדמים ומשמע לעיל דהיינו דלא כרבי יהודה ועוד לראשון לרבי יהודה לא שרי צכי האי גוונא אלא כשיש צד ליה או מלוה לעשות לא אחד שלא יהיה צריית ויש לומר דהכא אקילו רבנן משום דשיכחי טובא שיהא מותר שלש: **דאמר ר' אינשי גביל לתורא גביל לתורי.** וא"ת מהאי טעמא לשתרי אפילו לית ליה צהמה לדידיה דהא צריך לטרוח לעמנו משום פלגא דמלוה וי"ל דלא דמי דאי לית ליה צהמה לדידיה אין צריך לטרוח צהמה של שותפות בכל יום אלא כל אחד יטרח ציומו: **אי משתתפת בהדיה יהיב לך גמי אפיתא.** תימה למה היא סבורה כן דהא כי משתתף צהמה גמי ויטול כל הראש והרי הוא ככתחלה דמתחלה שהיה טורח בכל הצהמה של ר' אלעזר היה נטול הראש ועכשיו שטורח לרבי אלעזר רק צהמה יטול חזי הראש מחלק רבי אלעזר ועוד מאי קאמר השתא שותפי אני והלא גם עתה היתה חלקו של רבי אלעזר פלגא מלוה ויש לומר דכשנשתתף עמו היה טורח צחציו של רבי אלעזר צחנס ועל כן אמרה יהיב לך גמי אפיתא אחרי שאינן לוקח מחלקו שום שכר: **כי**

שטיפולה מרובה מאי טיפולה מרובה מפני ששיניה דקות מכאן ואילך נוטל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מגשיא בר גרדא שקל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו אחא לקמיה דאביי א"ל [ג] כמאן פלג לך ועוד מקום שנהגו לגדל הוא ותנן מקום שנהגו לגדל יגדילו הנהו תרי בותאי דעבוד עסקא בהדי הדדי אויל חד מגייהו פליג זווי בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן זווי כמאן דפליגי דמו לשנה זבון חמרא בהדי הדדי קם אידך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה דרב פפא א"ל כמאן פלג לך א"ל קא חזינא דבתר דדידי קא אתי מור א"ר פפא כה"ג

טיפולה השניה קל וצחכה מרובה וקשיא לי אי טיפולה של שניה קלה משל ראשונה מאי לשון חייב לטפל בה דקמיה רישא משמע דעל כרחו חייב לטפל בה כל הזמן הזה: **עד מתי חייב לטפל בולדות.** שאף הן נחלקין למחצה שהן שכר והמקבל בא לומר חלוק אותו מיד שלא אעסוק בחלק שכן שאינו נוטל בו כלום: **בדקה שלשים ובגסה חמשים.** כדרך שפרט לך הכמוז צטיפול הצבור שחייב ישראל לטפל בו בדקה שלשים ובגסה חמשים ואח"כ נותנו לכהן דליף ליה צבכורות (דף ע"ו): **מקראי:** שניה דקות. וצריכה לאמה ולחאס הרגיל בכך: **מכאן ואילך.** יטול המקבל מחצה שלם בשביל חלקו שהרי חזיו שלו הן וצמחנה השני של חזירו יטול מחצה בשבח דרך שנוטל צחמה מחצית שכר ושכר עמל ומזון ליכא. ואע"ג דחצי אחריות של מחצית חזירו עליו כיון דבעי למיטרע בה משום מחצה שלו שהוא קרן גמור ואינו מלוה [ו] וכי טרח משום צדידיה קא טרח ולא מיחזי כריציבתא: **מאן פלג לך.** מי שם אותה שמא לא נישומית יפה: יגדילו. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נוטל בשל חזירו כלום: **טובי**

טיפולה קל וצחכה מרובה וקשיא לי אי טיפולה של שניה קלה משל ראשונה מאי לשון חייב לטפל בה דקמיה רישא משמע דעל כרחו חייב לטפל בה כל הזמן הזה: **עד מתי חייב לטפל בולדות.** שאף הן נחלקין למחצה שהן שכר והמקבל בא לומר חלוק אותו מיד שלא אעסוק בחלק שכן שאינו נוטל בו כלום: **בדקה שלשים ובגסה חמשים.** כדרך שפרט לך הכמוז צטיפול הצבור שחייב ישראל לטפל בו בדקה שלשים ובגסה חמשים ואח"כ נותנו לכהן דליף ליה צבכורות (דף ע"ו): **מקראי:** שניה דקות. וצריכה לאמה ולחאס הרגיל בכך: **מכאן ואילך.** יטול המקבל מחצה שלם בשביל חלקו שהרי חזיו שלו הן וצמחנה השני של חזירו יטול מחצה בשבח דרך שנוטל צחמה מחצית שכר ושכר עמל ומזון ליכא. ואע"ג דחצי אחריות של מחצית חזירו עליו כיון דבעי למיטרע בה משום מחצה שלו שהוא קרן גמור ואינו מלוה [ו] וכי טרח משום צדידיה קא טרח ולא מיחזי כריציבתא: **מאן פלג לך.** מי שם אותה שמא לא נישומית יפה: יגדילו. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נוטל בשל חזירו כלום: **טובי**